

Kulturisten

INFORMASJONSBLAD FOR NTL KULTURINSTITUSJONER

No **1**
2023

Kulturens plass i vanskelige tider.

Vi har tatt en prat med ansatte på fire kulturinstitusjoner på ulike steder i landet - og fått en statusrapport fra innsiden.

LES OM TAPER VI? | NYHETER FRA KULTURLIVET | - ÅRETS LØNNSOPPGJØR VIL HANDLE OM PENGER, SIER NESTLEDER I LO STAT.

Taper vi?

Levekostnadene øker og folk må gjøre krevende valg i hverdagen. 4 av 10 sier de bruker kulturtilbud sjeldnere. Mange må prioritere mat og tak over hodet, framfor eksempelvis kulturopplevelse. I tillegg ble kulturlivet en av taperne i under pandemien og ikke minst i tiden med gjenåpning. I denne utgaven av Kulturisten belyser vi hvordan forbruket av kulturopplevelser har endret

seg. Folk oppsøker våre institusjoner i mindre grad enn tidligere og kjøper sine billetter tettere opp mot opplevelsen.

Færre besøkende er i seg selv trist, men på sikt kan de sette våre arbeidsplasser under press. I valget mellom produksjon og visning av kunst vil våre arbeidsplasser være utsatt. Da gjelder det å være på vakt og bruke alle kanaler for å kjempe. Slik at vi ikke taper.

Rolf-Inge Pedersen Hjelseth
redaktør Kulturisten

Reisevaner og hjemmekontor

Det blir interessant å se hva som skjer i tida framover, for vanligvis faller vi visstnok raskt tilbake i gamle vaner igjen.

Inntil videre ser det ut til at nedstengningen som førte til at vi tok i bruk hjemmekontor, levering av dagligvarer på døra og mindre bruk av kollektiv transport har gjort at vi på noen områder kanskje har gjort varige endringer. Fakta viser i alle fall at passasjertallene for kollektivtransporten i 2022 ligger på 78 til 85 prosent av tallene for 2018. For mange er det fortsatt praktisk med hjemmekontor, skal vi tro forskerne på NTNU som forsker på folk vaner.

(Kilde: NTNU-artikkel på forskning.no)

Oppfordring

Husk å sjekke NTLs kurskalender. For NTL er det viktig å ha skolerte og oppdaterte medlemmer og tillitsvalgte. Derfor satser NTL på en innholdsrik kurskalender. Husk å sjekke kurskalenderen jevnlig, slik at du alltid vet hvilke kurs som tilbys og at får meldt deg på de kursene du ønsker innen fristen.

Kurskalenderen finner du lett på ntl.no

Forskning viser at vi kan bli syke og utmattet av at grensene mellom jobb og fritid flyter ut

Visste du at flere land har lovgiving som sier at ansatte har rett til å logge av uten at det får konsekvenser for dem? Vil vi trenge mer lovgiving på dette området også i Norge?

Arbeidsforskningsinstituttet forsker på nettopp dette. Advokater og lærere blir trukket fram som yrkesgrupper hvor da ansatte er særlig fleksible og tilgjengelig for sine klienter og elever. Men også ansatte i andre yrkesgrupper oppgir, blant annet, at de sjekker jobberelatert e-post sent på kvelden.

(Kilde: forskning.no)

Flere trapper ned i jobben før de pensjonerer seg

Forskere på OsloMet har funnet ut at flere trapper ned i jobben før de går av med pensjon.

Dette kan gjøre at flere blir stående i jobb lenger og kan få bedre tid til å forberede seg på selve overgangen til pensjonisttilværelsen. Forskerne påpeker at det er det norske pensjonssystemet som gjør at flere har denne muligheten. Likevel viser undersøkelser at dette ikke er mulig i alle virksomheter. De fleste som trapper ned er ofte menn, har høy utdanning, lederoppgaver og har god helse.

(Kilde: OsloMet – storbyuniversitetet, artikkel på forskning.no)

Årets lønnsoppgjør

Penger står høyst på agendaen

Etter en tid med økte renter, stigende strømpriser og krigen i Ukraina som bakteppe er det nå store forventninger til årets lønnsoppgjør. Dystre tider til tross, nestleder i LO Stat, Lise Olsen, har tro på en solid lønnsvekst i 2023.

Tekst og foto: Ingeborg Øien Thorsland

Lise Olsen hilser blidt og viser vei opp en heis, bortover en gang og inn en dør til kontoret i 7. etasje i LO-bygget. Fra vinduet mot Møllegata har hun panoramautsikt til gravearbeidet hvor det nye regjeringskvartalet omsider skal gjenoppstå.

Olsen var på ferie den 22. juli i 2011. På det tidspunktet hadde hun hatt jobben i LO Stat i tre år. Nesten 12 år senere stortrives hun fortsatt i jobben sin.

– Jeg synes jo nettopp at jeg har begynt, men nå har jeg snart vært her i 15 år, som er lenger enn i NTL, hvor jeg var forbundssekretær i 14 år, smiler Olsen avslappet fra en knallrød sofa som fyller opp den ene kontorveggen.

En av hennes viktigste arbeidsoppgaver som nestleder er å kjempe for best mulig lønn- og arbeidsvilkår for alle medlemmer. En oppgave som er like viktig og om mulig hakket vanskeligere nå, enn da hun startet i 2007.

– Vi ser en tendens til at flere gründerbedrifter ikke ønsker å betale arbeidstakerne sine det som er vanlig bransjestandard i lønn. Sånn skal vi ikke ha det. Særlig går dette ut over unge og gjerne utenlandske arbeids-

takere som ikke kjenner til det norske arbeidslivet. Akkurat nå er det en pågående streik ved en restaurant i Oslo hvor arbeidstakere blir nektet en tariffavtale. Det at en bedrift ikke ønsker tariffavtale fordi de ikke vil gi arbeidstakere rettigheter og reell medbestemmelsesrett på jobben sin er helt utrolig. Det hører ikke hjemme i dagens velferdssamfunn. Det er når sånne saker dukker opp at jeg tenker at det er en grunn til at vi gjør det vi gjør.

Ekspert på Spekter

Olsen har Spekter som hovedansvarsområde. Da kulturstreiken stod på som verst var det hun som satt rundt bordet og forhandlet på vegne av medlemmene fra Fagforbundet, NTL og CREO. Hun beskriver streiken som raste høsten 2021 som noe av det tøffeste og vanskeligste hun har vært igjennom i sin tid som nestleder. Ikke på grunn av et tøffere forhandlingsklima, men på grunn av to steile fronter.

– Det ble en ren utmattelseskamp. Å gi seg i kampen for en livslang og kjønnsnøytral pensjonsordning var aldri et alternativ fra vår side. Vi synes det var urimelig at ikke motparten ville gi seg. Det kostet ikke dem noe egentlig, bare prinsipper.

FORHANDLINGSTEKNIKK:

– Det er svært viktig å holde det saklig og ikke bli sinna, sier Lise Olsen.

**– I ÅR ER DET
PENGER SOM
ER HOVED-
AGENDA,
– SÅ MYE
SOM MULIG.**

Resultatet ble, som de fleste jo vet, delt. Etter sju uker og to dager var streiken over.

– Det viktigste var at konflikten ble løst og vi fikk gjennomslag på kravet vårt. Det skal vi ikke glemme. Selv om det er varierende hva de ulike forbundene synes om dette, sier Olsen.

Spår lønnsvekst

At fremtiden er umulig å forutse med tanke på dagsorden i kommende lønnsoppgjør er fjoråret et godt eksempel på. Olsen har nylig skrevet ut årsmeldingen for 2022, vedtatt i februar i fjor. Da rådet optimismen og alt lå til rette for at det skulle bli gode tider. To dager etter smeller det i Ukraina.

– Krigsutbruddet snudde brått om på absolutt alt, og vedtaket hadde plutselig ikke lenger noen rot i virkeligheten, sier Olsen.

Krigen raser fortsatt, strømprisene er høye og prisstigningen er vill. Likevel har nestlederen en tro på at veldig mange kan vente seg en solid lønnsvekst i 2023.

– Jeg gleder meg til et oppgjør hvor vi ikke skal diskutere pensjon. I år er det penger som er hovedagenda, – så mye som mulig. Vi har to år bak oss hvor alle har opplevd en

reell lønnsnedgang. Sånt sliter jo på folk, så vi håper å få til en oppgang i år.

Olsen forteller om en antatt oppgjørssamme på mellom 4,8 og 5,4 % mot 1,8, 2,7 og 3,7 % de siste årene. Altså over en hel prosent mer enn i fjor. Men om de klarer å lande dette er vanskelig å spå. For det er ikke sikkert at arbeidsgiverne er like innstilt på økte lønninger. Olsen tror at det vanskeligste vil være å nå frem til de bevilgningsfinansierte virksomhetene som har opplevd mange år med kutt og heller ikke har store overskudd. Hun sier det kan bli krevende både lokalt og sentralt å få ut det man ønsker.

Løft til de lavtlønna

Mer penger til de som tjener minst er en av sakene som får økt prioritet under årets lønnsoppgjør.

– Det er denne gruppen som har lidd mest, som har vært permittert, mista jobben og som blir rammet hardest nå når prisene stiger. Så dette blir en svært viktig sak for oss under årets mellomoppgjør, understreker Olsen.

Et mål er å få høye generelle kronetillegg. Samtidig forventes det et lavlønnstillegg fra frontfaget. I Spekter vil dette da gis til alle

Olsen foran «Wall of fame» i LO Stat sine lokaler i Møllergata.

som tjener under 90% av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

– Vi vet ikke hvor mye det blir, men noe blir det iallfall. Å få til generelt kronetillegg er viktig. Men vi har også medlemmer som tjener bra som også skal ha sin del av kaka. Det er alltid noen som blir misfornøyd, men det er jeg vant til, smiler hun.

Vilkår for arbeidsdagen er et evig aktuelt tema, men det vil først få plass i neste års hovedoppgjør. Da i godt selskap med saker som AFP, særaldersgrenser, pensjon og arbeidstidsbestemmelser.

– Det er viktigere enn noen gang å skille mellom jobb og fritid. Og da tenker jeg spesielt på kulturarbeidere som ofte går opp i jobben sin. Grenseland mellom jobb og hobby blir stadig mer utflytende. Og jeg kjenner meg litt igjen der. Jeg har jo denne jobben fordi jeg brenner for det.

Har nestlederen noen følere på utfallet av årets mellomoppgjør?

– Jeg har egentlig ikke det. Jeg tror vel at streikefaren kan være ganske stor overalt hvis man ikke oppnår det man ønsker. Det kan fort skje.

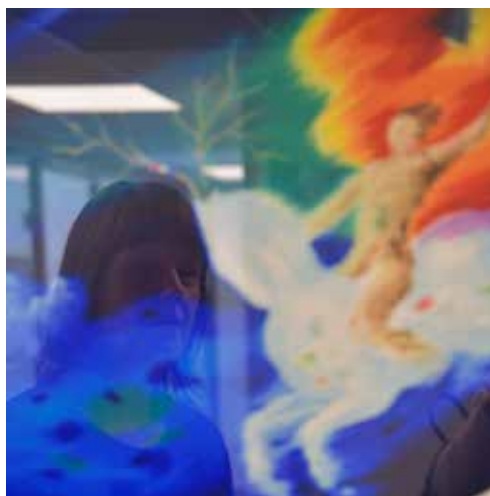
Erfaring og teknikk

Olsen virker hverken særlig streng eller bastant, og slår meg heller ikke som en type som banker hardt i bordet og forlanger å få det som hun vil. Hun forteller at hemmeligheten til å få gjennomslag i forhandlinger er å være veldig godt forberedt og å kjenne sin motpart.

– Forhandlinger krever en del taktikk. Du må vite hvilke knapper du skal trykke på og det er viktig å holde seg saklig, og ikke bli sinna. Dessuten er det alltid lurt å ha noen kort i ermet. Vi har alltid en plan A, B og C med oss. Men det er ikke alltid at vi trenger dem.

Nå det gjelder Spekter så kjenner hun både direktør og forhandlingssjef meget godt. Det gjør at de kan holde en god og åpen dialog hele veien, noe som er en fordel i vanskelige forhandlinger.

– Jeg vet med en gang om de prøver på noe eller om dette er noe de virkelig mener. Og siden de kjenner meg ganske godt etter hvert

Nestlederen i LO Stat brenner for mye. Også kunst. Dette bildet henger i lokalene i Møllegata og er signert Elling Reitan.

også, vet jeg at de ved å se på min reaksjon vet om det er noen vits i å fortsette, smiler hun, og legger til at det var helt håpløst å drive forhandlinger på teams.

– Å forhandle er en fysisk greie og viktig å sitte i samme rom. Man mister så mye når man ikke gjør det. Vi gjennomførte jo, men det var ikke noe gøy. Og for oss nerder er jo dette egentlig gøy.

LO Stats tillitsvalgte velges for fire år om gangen. Neste valg avholder i 2024. Er Lise Olsen motivert for fire nye år?

– Hvert fjerde år går jeg alltid gjennom en tankeprosess og har faktisk ikke tatt stilling til om jeg tar gjenvalg ennå. Når det nærmer seg må jeg rett og slett kjenne etter om jeg har «gøtsen» og interessen som skal til, for akkurat det er viktig i denne jobben. Her kan ikke ting tas på hælen, for å si det sånn. Så jeg må vite at jeg har motivasjon til å stå i det, før jeg stiller til valg for nok en periode, sier Olsen ettertenksomt. ■

OM LO STAT

LO Stat jobber for et seriøst, trygt og godt arbeidsliv for alle. LO Stat er en samlende kraft i staten og Spekter, med 17 LO-forbund og 100.000 medlemmer i ryggen.

Kulturens plass i vanskelige tider

I disse tider er det tre år siden pandemien satte en stopper for det meste. Da vaksinene endelig kom og dørene til landets kulturhus, teater og museum etter hvert kunne åpne opp igjen, jublet de fleste av oss.

Tekst: [Ingeborg Øien Thorsland](#)

Det siste året har trusselen for en gryende storkrig i Europa ulmet i øst. Vi har fått rekordhøye strømmregninger og det ser ut som om høy rente har kommet for å bli en stund.

Vi lurere på hvordan folk bruker kultur i trangere økonomiske tider. Strømmer folk til arrangement og utstillingsåpninger eller uteblir de? Har det blitt hverdag på jobb eller henger ettervirkninger av pandemien over oss ennå?

Kulturisten har tatt en prat med ansatte på fire kulturinstitusjoner på ulike steder i landet – og fått statusrapporter fra innsiden.

1. mai 1983, Oslo. Foto: Vidar Ruud / Arbeiderbladet / Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

– Det første jeg lærte var å kansellere forestillinger og refundere billetter

Sebastian Kaurel (27) fikk en brå oppstart i den nye jobben på Den Nationale Scene i Bergen høsten 2020.

Kaurel er en bergenser som etter noen år med studier og jobb i Trondheim vendte tilbake til Vestlandet og jobb i billettluke og resepsjon hos DNS.

– Det var en høst preget av usikkerhet. Hver gang reglene ble endret ble det mye å gjøre i en dag eller to, etterfulgt av et par veldig rolige uker frem til neste endring, forteller han.

En svak oppgang

Tre år senere merker DNS fortsatt ettervirkninger av pandemien og den etterfølgende kulturstreiken.

– Noen av våre publikummere fikk kansellert forestilling opptil syv ganger. Og det er fortsatt billetter i omløp som ikke har blitt brukt enda. Så disse turbulente årene har nok fått noen merkbare konsekvenser. Den tydeligste forskjellen er at folk venter med å bestille billetter frem i tid av frykt for kansellasjon.

Fjoråret var preget av ettervirkninger etter korona. Flere forestillinger enn normalt gikk med mange tomme seterader. Likevel aner

Kaurel en viss optimisme for 2023. Antall solgte årskort har økt, selv om det fortsatt er et stykke igjen til tangering av salgstall fra 2019.

– Vi aner en svak oppgang denne våren. Flere har kjøpt årskort samtidig som flere av stykkene har fått gode anmeldelser i avisene. Det har nok bidratt til økt interesse og etterspørsel.

Når teaterstykker får terningkast 6 vil folk på teater. Oppsettingen av Lars Norens «Stillheten» høstet flere gode anmeldelser og ble fort utsolgt i hele spilleperioden. Stykkene som spilles på de større scenene derimot, kan man vanligvis sikre seg billett til samme dag.

– Alt i alt har vi færre kunder og selger mindre billetter. Tendensen viser at folk planlegger mindre fremover i tid.

Er folk mer kresne på hva de bruker penger på?

Kaurel har snakket med folk på andre kulturinstitusjoner, både i byer og på mindre steder, som deler samme oppfatning. Det er ikke økt konkurranse, men mer en generell treghet fra folk.

– TENDENSEN
VISER AT FOLK
PLANLEGGER
MINDRE FREM-
OVER I TID.

Sebastian Kaurel i resepsjonen hos DNS.

– Vi har lært oss å ha is i magen. For selv om ikke billettene blir revet bort når de blir lagt ut så kommer det som regel folk. Men av og til kan det være litt for spennende.

Det har hendt at de har blitt nødt til å kansellere på enkelte datoer pga lite publikum.

– Dette skjedde sjelden før ut ifra hva jeg har hørt. Folk er kanskje mindre villig til å gi ukjente oppsetninger en sjanse.

Økt behov for feelgood

DNS opplever en økning i bruken av aktivitetkort til familier med dårlig råd. De som har stødig økonomi og god råd har ikke forandret vanene sine noe særlig.

Kaurel forteller at flere i løpet av de siste årene har henvendt seg til han i billettluka og spurt etter mer feelgood. Særlig om vinteren

er folk sultne etter litt mer lystig underholdning fremfor mørke og tyngre stykker.

– Vi prøver alltid å sette opp relevante stykker. Men alt kan ikke være publikumsfri. Variasjon er viktig. ■

KULTURELT TIPS:

20. april er det premiere på Romeo og Julie, med to damer i hovedrollen. En moderne tvist, regissert av Kjersti Horn.

– Folk kan forvente noe utenom det vanlige, en blanding av moderne og nytt samtidig som det skal ivaretas en klassisk historie.

– Vi har måttet jobbe hardt for å fylle opp salene

Litteraturhuset i Oslo har lagt bak seg en lang periode med nedstengninger, restriksjoner og tapte leieinntekter. I dag kan Madeleine Gedde Metz melde om at huset er tilbake til en normal og at de endelig har mulighet til å legge langsiktige planer.

Pandemitiden var i likhet med for så mange andre, svært tøff for Litteraturhuset. Oslo opplevde lange perioder med full nedstenging, og flere runder med gjenåpninger som igjen ble til nye nedstengninger.

– Det gjorde det helt umulig å planlegge mer enn noen uker framover i tid, og krevde ekstremt mye planlegging. Vi måtte tenke helt nytt rundt veldig mye. I tillegg er store deler av økonomien vår basert på leieinntektene vi får fra alle som leier lokalene våre. Da disse falt bort falt også det økonomiske grunnlaget vårt bort, samtidig som ingen av de da eksisterende støtteordningene gjaldt for oss. Vi hadde en runde med permitteringer, og det var en kort periode vi ikke var sikre på om huset kom til å overleve, sier Metz, som berømmer innsatsen til ledelsen som jobbet hardt for å få politikerne til å se situasjonen deres.

Det var takket være kompensasjonsordningen for kulturhus som kom til slutt at de klarte seg gjennom pandemien.

Metz jobber med å lage det voksne kulturprogrammet. Det innebærer forfattersamtaler, foredrag, opplesninger og andre arrangement av ymse slag. Hun hadde store forventinger da samfunnet vendte tilbake til det normale igjen og forteller at hun ble overrasket over at de måtte jobbe hardt for å fylle opp de ulike arrangementene.

– Jeg var nok litt for optimistisk fordi jeg selv følte meg sulteføra på kulturopplevelser, så for min egen del var det både rart og trist at ikke alle andre flokket ut til kulturtilbudene. Det var litt som om publikum måtte venne seg til å gå på arrangementer igjen.

Først mot slutten av 2022 begynte de å se konturene av et «normalt» handlingsmønster. Men ifølge Metz er det fortsatt stor uforutsigbarhet og mer frafall på kjøpte billetter enn før pandemien. Hun ser også en lei vridning mot at publikum velger seg ut de store navnene, noe som går på bekostning av de mindre kjente forfatterne og foredragsholderne.

Må dere legge opp programmet annerledes i dag enn for tre år siden?

– Vi jobber hele tiden med å utvikle nye formater og tilpasse oss endrede publikumsbehov og -interesser. Vi har en del digitale tilbud, noe vi hadde lite av før pandemien, men akkurat nå er vi mest opptatt av å få folk tilbake til de fysiske møtestedene. Det er noe unikt som skjer når folk møtes fysisk, og vi håper publikum blir enda flinkere til å benytte seg av de mange fine kulturtilbudene som finnes rundt omkring i landet, sier hun.

Alle arrangementene på Litteraturhuset er enten gratis eller lavt priset. Det er noe de skal fortsette med for å kunne være et godt alternativ når prisene ellers skrus opp.

DET VAR LITT
SOM OM
PUBLIKUM
MÅTTE VENNE
SEG TIL Å GÅ
PÅ ARRANGEMENTER IGJEN.

Kulturen er ofte ekstra viktig i trange tider. Det kan være det som bærer oss og støtter oss i krisene, og en vei til ny kunnskap om nye problemstillinger. Nå som vi er inne i en annen type krise, tenker jeg det er ekstra viktig at kulturelle støtteordninger videreføres, sånn at alle de fine gratistilbudene som finnes fortsetter å eksistere, for det er kanskje nå vi trenger dem mest. ■

KULTURELT TIPS:

Minifestival på Litteraturhuset 9-11. mai.

Programmet går inn i krysningspunktet mellom klimakamp, likestilling og avkolonisering, med blant annet den zimbabviske forfatteren Tsitsi Dangarembga.

Madeleine Gedde Metz
håper publikum blir enda
flinkere til å benytte seg
av kulturtilbud.

– Vi aner en endring i folks vaner

Tre år etter pandemien er hverdagen tilbake for fullt på Nordnorsk Kunstnersenter. Utstillinger settes opp som normalt igjen og nye festivaler er under planlegging.

følge Berte Tungodden Ynnesdal klarte kunstnersenteret i Svolvær seg fint gjennom pandemien. De slapp også unna permitteringer.

– Da det tidlig i pandemien ble snakk om permittering av galleriverter, var vi forberedt på det verste. Vi unngikk heldigvis det, og holdt oss orientert på NTL og Fri

Fagbevegelse sine nettsider. Der fikk jeg all informasjonen jeg trengte, forteller Ynnesdal, som er tillitsvalgt ved senteret.

Nye vaner

At hverdagen med ett ble heldigital, var heller ikke en stor omveltning for de ansatte ved Nordnorsk Kunstnersenter.

Produsent for LIAF, Berte Tungodden Ynnesdal og kurator ved Nordnorsk Kunstnersenter, Torill Østby Haaland.

– Vi ligger jo til litt utenom allfarvei, så digitale møter og Skype var verktøy vi hadde tatt i bruk lenge før pandemien. Men terskelen ble flyttet. Det har blitt enklere å ta et digitalt møte enn å ta en telefon. Og denne terskelen er nok fortsatt lav, sier kurator Torill Østby Haaland.

Hun forteller at de reiser mindre nå enn før for å holde møter, noe som er bra for både økonomi og miljø. Men det går også på bekostning av det sosiale.

– Mye kan komme ut av praten i kaffepausen, noe man ikke får opplevd digitalt. Vi skal ikke kimse av det heller.

Publikum uteblir

Hun kan fortelle om en merkbart endring i publikumsmassen de siste årene.

– Vi hadde vel en forventning om at folk var lei av digitale løsninger og sultne etter å oppleve fysisk kunst igjen. Men en stor tilstrømming har vi ennå ikke sett, dessverre.

Ynnesdal, som er produsent for LIAF, Lofoten International Art Festival, bekrefter dette. Hun jobber på et kulturhus hvor de sliter med å få publikum til ulike arrangementer og konserter, også de som er gratis.

– Mitt inntrykk er at det gjengs over har skjedd en endring i folks vaner. Om det bare er pandemi eller i kombinasjon med dårlig økonomi er litt vanskelig å si. Men jeg har en tro på at det er en kombinasjon, samtidig som jeg har på følelsen av at vaneendringene er på grunn av pandemien.

En mer bærekraftig festival

Men helt mørkt er det ikke. Ynnesdal forteller om greie besøkstall under Lofoten International Art Festival (LIAF), høsten 2022, en festival som tiltrekker seg mange tilreisende.

En synlig konsekvens av pandemien er at LIAF, som arrangeres annen hvert år, nå har skiftet til partall-år.

– Da ting ble normalisert, ble det fort veldig intenst og mye å gjøre høsten 2021. Vi valgte å utsette ett år, noe som sikret både

ET KULTURELT TIPS TIL SOMMEREN:

Ny utstilling fra 3. juni til 3. september med Inger Johanne Grytting fra Svolvær og Mimi fra New York. To godt voksne damer på nærmere 80 år, som er gode venninner og naboer i New York. Stiller ut sammen for første gang Norge.

programmet og kunstnere, og ikke minst ga oss tid til å puste litt.

Hun forteller om ekstremt mye planlegging for å kunne være forberedt på et eventuelt A, B og C scenario da festivalen gikk av stabelen i 2022.

– Vi bestemte oss for at festivalen skulle gjennomføres uansett hva, heldigitalt eller ikke. Derfor måtte vi legge til rette for strømming av alle arrangementer. Men det slapp vi heldigvis.

Men pandemien har også ført til større bevissthet rundt samarbeid med andre tilsvarende festivaler med tanke på å få internasjonale kunstnere og media på plass. I fjor ble Bergen Assembly, Bodø Biennalen og LIAF lagt tett i tid, slik at pressen hadde mulighet til å besøke alle på samme reise.

– Vi har blitt tvunget til å samarbeide og benytte oss av hverandre bedre, og tenke mer bevisst og bærekraftig. Og det er jo bare positivt, sier Ynnesdal.

Kulturens posisjon i trange tider.

Selv om Nordnorsk Kunstnersenter sliter med å få lokalpublikummet tilbake, er meldingen fra Ynnesdal og Haaland klar.

– Å være en interessant og relevant institusjon for visuell kunst er det viktigste vi kan bidra med. Kunst er ikke en flukt fra virkeligheten, men en møteplass for diskusjoner. Kunst er med på å sette agenda, en måte å starte viktige samtaler på, og stille spørsmål som andre samfunnsdebattanter kanskje ikke stiller. ■

– VI HADDE VEL EN FORVENTNING OM AT FOLK VAR LEI AV DIGITALE LØSNINGER OG SULTNE ETTER Å OPPLIVE FYSISK KUNST IGJEN.

– Vi er tilbake til normalen og vel så det

Museumspedagog Jørn Bjerga forteller om opptur og en positiv trend på Norsk Oljemuseum i Stavanger denne våren.

Norsk Oljemuseum i Stavanger har 24-25 fast ansatte hvorav litt over halvparten er medlemmer i NTL. Bjerga er tillitsvalgt og varamedlem i styret til NTL Kulturinstitusjoner.

Under pandemien var Oljemuseet nedstengt i to omganger. I disse periodene arbeidet Bjerga og de andre tillitsvalgte fra NTL først og fremst med å unngå at noen av de ansatte ble permittert. Og det klarte de.

– Vi var veldig fornøyde med at vi klarte oss gjennom nedstengingene uten permitteringer. Vi er mange som har publikumsretta stillinger. Så da publikum uteble måtte vi rett og slett tenke annerledes. Vi tok en status på hvem som kan hva og satte i gang med arbeid som vi ellers ville ha leid folk inn til å gjøre for oss. Dette gjorde at vi lærte hverandre å kjenne på en helt annen måte samtidig som vi fikk et sterkere samhold.

Bjerga forteller at ledelsen støttet dette tiltaket fullt og helt. Tilbake i en travel hverdag er alle tilbake i sine vante arbeidsoppgaver, men terskelen for å tenke utenfor boksen har blitt lavere.

Lurt å tenke nytt

Norsk Oljemuseum er et publikumsvennlig sted. I sommerhalvåret kommer turistene, og da særlig cruiseturister fra de mange cruiseskipene som legger til i Stavanger havn. I fjor var antallet skip som gjestet byen fra april til september tilbake til normalen. Resten av året er det hovedsakelig skoleklasser og lokalbefolkning som bruker museet.

Pandemi og nedstenginger er et tilbake-lagt kapittel, får vi håpe. Men har det bidratt til merkbare forandringer i folks handlingsmønster?

– Personlig har jeg pandemien litt på avstand, men jeg husker at rett etter pandemien var folk mer forsiktige. Men i dag er vi tilbake til normalen og vel så det, forteller Bjerga, som trekker frem de mindre utstillingene som en av grunnene til det.

Rett etter gjenåpningen startet Oljemuseet med temporære utstillinger med varierende tematikk. Utstillingen om dinosaurer som åpnet i februar i fjor satte ny publikumsrekord, med over 200.000 besøkende i løpet av sesongen.

– VI VAR VELDIG
FORNØYDE
MED AT VI
KLARTE OSS
GJENNOM NED-
STENGINGENE
UTEN PERMIT-
TERINGER.

– Det var kanskje et lite publikumsfrieri. Men at det skulle utløse så stor interesse var overraskende. Det viser at det av og til er rom for å gjøre noe utenfor det vi gjør til vanlig, sier Bjerga.

Pris skal ikke være et hinder

En viktig inntektskilde som falt helt sammen under pandemien var utleie av møterom. Det stoppet naturlig nok helt opp i denne perioden, men ifølge Bjerga har det tatt seg opp igjen, og vel så det. Mange bransjer i Stavanger går godt for tiden, og denne våren ser det lysere ut enn på lenge for næringslivet.

For Oljemuseet er det desto viktigere å holde prisene nede og være et sted for alle.

– Det skal være et rimelig alternativ å ta turen til oss. Pris skal ikke være et hinder for at folk ikke kommer hit. Kultur er like viktig som alltid, men kanskje enda viktigere i trangere tider, avslutter Bjerga. ■

KULTURELT TIPS:

– Det er dumt å besøke Stavanger uten å besøke Oljemuseet. Et besøk hit bør stå like høyt på lista som Preikestolen.

Våre medlemsinstitusjoner

NTL Kulturinstitusjoner er en av 50 landsforeninger i NTL og er igjen sammensatt av fire avdelinger: NTL Kunst- og kulturformidling, NTL Kunst- og kulturutdanning og NTL Museer og NTL Teater, Opera og Orkester. I tillegg er det noen enkeltmedlemmer direkte tilsluttet landsforeningen. Geografisk er kulturinstitusjonene fordelt over hele landet. I mars 2023 har vi 696 yrkesaktive medlemmer fordelt på 103 ulike arbeidssteder.

NTL Kunst- og kulturformidling

92 aktive medlemmer,
fordelt på 32 medlemsinstitusjoner.

Balanskunst
Danseinformasjonen
Det Europeiske Wergelandsenteret
Festspillene i Bergen
Folkeakademiens Landsforbund
Fond for utøvende kunstnere
Hordaland Kunstsenter
Kulturtanken
Kunstbanken Hedmark kunstsenter
Kunstnernes Hus
Molde International Jazzfestival
Møre og Romsdal Kunstsenter
Namdal historielag
Nordnorsk kunstnersenter
Norla
Norsk Forfattersentrum Midt-Norge
Norsk Forfattersentrum Nord-Norge
Norsk Forfattersentrum Østlandet
Norsk Forfattersentrum Sørlandet
Norsk Forfattersentrum Vestlandet
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Norske Billedkunstnere
Norske Dramatikeres Forbund
Norske Kunsthåndverkere
Nynorsk kultursentrum
Office for Contemporary Art Norway (OCA)
PRODA profesjonell dansetrening
Riddu Riddu Festivála AS
Stiftelsen Litteraturhuset
Stiftelsen Sámi Dáiddaguovddás (Samisk senter for samtidskunst)
Stiklestad Nasjonale Kultursenter, avd. Nils Aas Kunstverksted
Trøndelag senter for samtidskunst

NTL Kunst- og kulturutdanning

75 aktive medlemmer,
fordelt på 3 medlemsinstitusjoner.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
Kunsthøgskolen i Oslo
Norges musikkhøgskole

NTL Museer

292 aktive medlemmer,
fordelt på 32 medlemsinstitusjoner.

Anno museum avdeling Nordøsterdalsmuseet
Eidsvoll 1814 - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Ibsenmuseet - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Kystmuseet Rørvik (Museet Midt IKS)
Museene i Akershus (MiA)
Museene i Sør-Trøndelag AS
Museumsforlaget AS
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Nobels Fredssenter
Norsk Industrierbeidermuseum
Norsk Luftfartsmuseum
Norsk Luftfartssenter Bodø AS
Norsk Maritimt Museum - Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Norsk Oljemuseum
Norsk Teknisk Museum
Norsk Tjenestemannslag
Oslo Museum
Perspektivet Museum
Preus Museum
RiddoDuottarMuseat
Ringve Musikkmuseum
Stiftelsen Arkivet
Stiftelsen Drammens museum
Stiftelsen Falstadsenteret
Stiftelsen Helgeland Museum
Stiftelsen Lindesnes Fyrmuseum
Stiftelsen Museum Nord
Stiftelsen Museum Vest
Stiftelsen Nordmøre museum
Stiftelsen Norsk Folkemuseum
Stiftelsen Sør-Troms Museum
Stiftinga Vest-Telemark Museum

NTL Teater, opera, orkester

223 aktive medlemmer,
fordelt på 25 medlemsinstitusjoner.

Beaivvás Sámi Nasunálteáhter
Brageteateret - Regionteater for Buskerud AS
Dansens Hus AS
Den Nationale Scene AS
Den Norske Opera & Ballett
Det Norske Teatret
Det Vestnorske Teateret AS (Hordaland Teater)
Haugesund Teater AS
Hålogaland Teater AS
Kilden Teater og Konserthus IKS
Nationaltheatret
Oslo Nye Teater AS
Oslo-Filharmonien
Riksscenen
Riksteateret
Rogaland Teater
Skuespiller- og danseralliansen AS
Stavanger Symfoniorkester
Stiftelsen Harmonien
Teater Innlandet AS
Teater Vestland AS
Teatret Vårt
Telemark og Vestfold regionteater
Turnéteatret i Trøndelag AS
Ukjent arbeidssted

Direktemedlemmer NTL Kulturinstitusjoner

14 aktive medlemmer er ikke tilknyttet
noen avdeling, og er fordelt på
10 medlemsinstitusjoner.

Dramatikkens Hus
Format AS
JM Norway (Jeunesses Musicales)
Kvensk språksenter Vadsø AS
Norsk Publikumsutvikling
Rosendal Teater
Stavanger Kunstforening
Stiftelsen Buskerudmuseet
Stiftelsen Nasjonal jazzscene
Stiftelsen Oslo World Music Festival

Oversikt avdelingsstyrene

NTL Teater, opera, orkester

Rolf-Inge Pedersen Hjelseth, leder
rolfinge@teatretvart.no

Birgit Bøeng, nestleder
birgit@ht.tr.no

Erlend Tårnesvik Dreiås, sekretær
erlend.dreiaas@detnorsketeatret.no

Jan Erik Urdshals, studieleder
jan-erik.urdshals@oslonye.no

NTL Museer

Monika Sjue, leder
monika.sjue@preusmuseum.no

Endre Fodstad, nestleder
endre.fodstad@gmail.com

Birgit Jordan, kasserer
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no

Marie Benjaminsen Sheehan
marie.benjaminsen.sheehan@nasjonalmuseet.no

Andreas Kaardahl
andreas.kaardahl@preusmuseum.no

NTL Kunst- og kulturutdanning

Dagfinn Sigridson Skoglund, leder
dagfskog@khio.no

Anders Berthling Hamre
anders.hamre@khio.no

Kaissar Ben Bahri Bac-Ali, kasserer
kaissarb@hotmail.com

Lene Veronika Randem, sekretær
lene.randem@adm.aho.no

Roald Jensen
roald.jenssen@adm.aho.no

Sivaganesh Vadivelu
siva@adm.aho.no

NTL Kunst- og kulturformidling

Larz Tvethaug, leder
larz.tvethaug@ffuk.no

**Berte T. Ynnesdal, nestleder/
studieleder**
berte@nnks.no

Petra Rahm, kasserer
petra@kustsenter.no

Andor Roksvåg
andor@kibkunst.no

Kulturisten

Medlemsblad for NTL Kulturinstitusjoner

Styret NTL Kulturinstitusjoner 2022–2024:

Leder Birgit Jordan
birgit.jordan@nasjonalmuseet.no
Tlf. 411 78 472

Nestleder Kari Nordberg Svendsby
kari.svendsby@nationaltheatret.no
Tlf. 975 38 298

Styremedlem/redaktør
Rolf-Inge Hjelseth
rolfinge@teatretvart.no
Tlf. 909 19 737

Styremedlem Hedda Simonsen Lund
heddlund@khio.no
Tlf. 416 84 328

Styremedlem Larz Tvethaug
larz.tvethaug@ffuk.no
Tlf. 922 43 103

Styremedlem Jørn Bjerga
jorn@norskolje.museum.no
Tlf. 926 47 006

Kasserer Lene Veronika Randem
lene.randem@adm.aho.no
Tlf. 229 07 000

Varamedlem Hanne Lise Rørstad
hanne.lise.roerstad@oslonye.no
Tlf. 986 56 219

Varamedlem Shade Barka Martins
shade@norskolje.museum.no
Tlf. 519 39 318

Varamedlem Berte T. Ynnesdal
berte@nnks.no
Tlf. 901 65 243

Redaksjon Kulturisten

Rolf-Inge Hjelseth (redaktør)
Larz Tvethaug (redaksjonssekretær)
Rannveig Finsen
rannveig.finsen@eidsvoll1814.no
Ingeborg Øien Thorsland (journalist)
ingeborg@storybold.no

Norsk Tjenestemannslag

Møllergata 10, 0179 Oslo
23 06 84 00
www.ntl.no

Forsidebilde: 1. mai 1982, Oslo.

Foto: Arbeiderbladet /
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Opplag: 800

Design: Tomas Friberg, Storybold AS, Moss

Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Følg oss på Facebook:
facebook.com/groups/ntl.kultur/

1. mai 1926 på Dæhlenengen stadion under avslutningsarrangementet etter demonstrasjonen.
Fotograf: Ukjent. Hentet fra Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.